

Kunnanhallitus	§ 416	07.12.2015
Valtuusto	§ 54	17.12.2015

Inarin kunnan lausunto hallituksen linjauksista itsehallintoaluejaon perusteiksi ja sote-uudistuksen askelmerkeiksi

425/00.04.00/2015

KHALL § 416
Liite 1

Hallintojohtaja

Sosiaali- ja terveysministeriö on toimittanut 20.11.2015 mm. Inarin kuntaan lausuntopyynnön hallituksen linjauksista itsehallintoaluejaon perusteiksi ja sote-uudistuksen askelmerkeiksi. Lausuntoja pyydetään valtuustoilta 28.1.2016 mennessä (lausuntoaikaa on 1.12.2015 jatkettu 9.2.2016 asti). Lausunto annetaan sähköisesti. Lausuntopyyntö oheisaineistoinen (mm. muisto 19.10.2015 sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusuudistus - vaihtoehtojen arviointia).

Liitteenä 1 esitys Inarin kunnan lausunnoksi. Lausuntoesitystä käsitellään johtoryhmässä 3.12.2015. Kunnan lausunto on merkitty keltaisella pohjalla.

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että Inarin kunta antaa asiassa liitteen 1 mukaisen lausunnon.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Kunnanjohtajan ehdotuksen muutos:

Kunnanhallitus päättää lisätä lausunnon kohtaan 12 maininnan "Itsehallintoalueen hallinnossa ja päätöksenteossa otetaan huomioon väestöpohjaltaan pienet kunnat."

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan ehdotuksen ja ehdotuksen muutoksen muutoin, mutta poisti lausunnon kohdasta kymmenen yksimielisesti virkkeen "Myös nyt kuntien ylläpidettävä keskiasteen koulutus voidaan siirtää itsehallintoalueelle."

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Valtuustolle

Lisätietoja:

hallintojohtaja Pentti Tarvainen,
puh. 0400 317 552

VALT § 54
Liite 2

Liitteenä 2 on ehdotus Inarin kunnan lausunnoksi ja ohessa lausuntopyyntö oheisaineistoinen.

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 416
§ 54

07.12.2015
17.12.2015

Kunnanhallituksen ehdotus:

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että Inarin kunta antaa asiassa liitteen 2 mukaisen lausunnon.

Päätös:

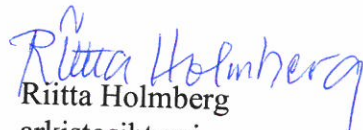
Valtuusto hyväksyi yksimielisesti kunnanhallituksen päätösehdotuksen.

Lisätietoja: hallintojohtaja Pentti Tarvainen, puh. 0400 317 552

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Ivalossa 19.1.2016

Virallisesti:

Riitta Holmberg
arkistosihteeri

Lausuntopyyntökysely

Kysymykset

1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Lapin maakunta toimii jo nyt useissa asioissa yhtenäisenä. Alueen yhtenäisyyttä erikoissairaanhoidon osalta on perusteltua vahvistaa.

3. **Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille:** Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Etelä-Karjala

Etelä-Pohjanmaa

Etelä-Savo

Kainuu

Kanta-Häme

Keski-Pohjanmaa

Keski-Suomi

Kymenlaakso

Lappi

Pirkanmaa

Pohjanmaa

Pohjois-Karjala

Pohjois-Pohjanmaa

Pohjois-Savo

Päijät-Häme

Satakunta

Uusimaa

Varsinais-Suomi

4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Lapin maakunta on luonteva itsehallintoalue.

5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Ratkaisu on tyydyttävä. Lapin itsehallintoalueen yhtenäisyys on jatkossa turvattava.

6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveystalvet muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia.

Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys

Huoltosuhde ja sen ennustettu kehitys

Taloudelliset edellytykset

Mahdollisuudet varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveystalveluiden saatavuus

Mahdollisuudet varmistaa kattava sosiaali- ja terveystalveluiden saatavuus

Mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa toimiva palveluverkko

Mahdollisuudet toteuttaa kustannustehokas tuotantorakenne

Kielelliset erityispiirteet

Maakuntien välinen luontainen yhteistyö ja työssäkäynti- tai asiointisuunnat

Jokin muu, mikä?

7. Kaikki itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Pohjois-Pohjanmaa.

8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Inarin palvelut eivät parane, jos Lapin itsehallintoalue toteutetaan nykyistä maakuntaa pienempänä tai suurempana. Jos nykyinen maakuntajako ei ole Lapin osalta itsehallintoalueen pohjana, ei Inarin kannalta ole merkitystä alueiden määrällä.

10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Tässä vaiheessa tulee keskittyä ainoastaan sosiaali- ja terveystalouteen ja muiden tehtävien siirtäminen voi odottaa. Kuntien vastuu pitkäaikaistyöttömien ja vaikeasti työllistettävien palvelujen järjestämisestä on kasvanut valtion työ- ja elinkeinopalvelujen jatkuvasti heikentyessä. Kuntien vastuulle tullut työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu eli TYP-toiminta on luontevaa siirtää itsehallintoalueille, kun ne ovat toiminnassa. Lisäksi itsehallintoalueille voidaan siirtää mm. talous- ja velkaneuvonta, yleinen edunvalvonta ja oikeusapu, ympäristöterveydenhuolto, rakennusvalvonta sekä maaseututoimi.

11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntien yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi?

Itsehallintoalueiden ja kuntien yhteistyöstä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi on säädettävä laissa hyvin selkeästi.

12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Itsehallintoalueiden myötä tapahtuu valitettavasti myös palvelujen keskittämistä ja näin ollen Lapin sotealueen ja itsehallintoalueen tulee olla Lapin maakunnan mukainen palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden näkökulmasta. Maakuntajäseninä on riittävästi huomioitu Lapin alueelliset olosuhteet ja erityispiirteet.

Saamelaisten kielellisten oikeuksien toteutuminen toteutuu parhaiten Lapin itsehallintoalueella. Saamenkielisten sosiaali- ja terveystalouden turvaamisessa on varmistettava saamelaisten kotiseutualueen kuntien, Inarin, Enontekiön, Utsjoen ja Sodankylän, tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa palvelujen järjestämiseen. Inarin kuntalaisista on saamelaisia noin kolmasosa. Inari on ainoa nelikielinen kunta, jossa suomen lisäksi käytetään pohjoissaamea, inarinsaamea ja koltansaamea. Saamenkieliläisillä saamelaisilla on oikeus saada viranomaispalvelut omalla saamenkielillä. Lapin itsehallintoalueelle on turvattava riittävät voimavarat saamenkielisiin palveluihin.

Itsehallintoalueen hallinnossa ja päätöksenteossa otetaan huomioon väestöpohjaltaan pienet kunnat.

13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Rahoitusta tulisi valmistella itsehallintoalueiden verotusoikeuden pohjalta (sotevero). Soteveroon ja kunnan tuloveroon tulisi pohtia katon asettamista, jotta vältyttäisiin yksittäisissä kunnissa veroasteen nousemiselta. Järjestelmää tulee vahvistaa nykyisiä valtionosuuksia vastaavalla sekä kuntien että itsehallintoalueen

verotulojen tasausjärjestelmällä. Kunnan nykyisin saama valtionosuus tulee ottaa huomioon kunnan taloudellista vastuuta vähentävänä tekijänä. Inarin kunnan osalta erityisesti on otettava huomioon saamelaisuuden perusteella kunnalle tuleva valtionosuus.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisen uudistamisessa on lailla turvattava saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen riittävät voimavarat ja pysyvä rahoitus. Erityisesti on huomioitava uhanalaisten inarin- ja koltansaamenkielisten palvelujen saatavuus. Saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen rahoitus itsehallintoalueelle tulee järjestää samalla tavalla suhteessa kuntien saamelaisväestön määrään, kuten koulutuksen valtionosuudessa tällä hetkellä on.